

Wystawa żydowskich tkanin wzorzystych i haftów w Pradze

Część zbiorów Państwowego Muzeum Żydowskiego stanowią eksponowane w jednej z praskich synagog tkaniny i hafty pochodzące z okresu od końca XVI do XX w. Większość zabytków została wykonana w Czechach i na Morawach. Są to głównie wyroby hafciarskie, podczas gdy wzorzyste jedwabie pochodzą z najlepszych warsztatów Włoch, Francji, Anglii i Niemiec, a także z Azji Mniejszej. Ekspozycja ukazuje niewielkie serwety i obrusy używane podczas różnych uroczystości, około 1570 haftowanych przepasek z płótna, zasłony, draperie i przykrycia-pokrowce na Tory, czyli rulony pergaminowe zawierające „Pentateuch” Mojżesza. Te sakralne tkaniny i hafty stanowią zwykle podstawę zbiorów włókienniczych w muzeach żydowskich.

Na szczególną uwagę załączają nieliczne fragmenty ubiorów żydowskich. Są to: szeroki wełniany kaftan z rękawami zwisającymi do ziemi, przypisywany spalonemu przez inkwizycję hiszpańską w 1532 r. Salomonowi Molcho, oraz czarno-białe płaszcze noszone na nabożeństwach. Zachował się także czepek ślubny panny młodej z początku XIX w. zdobiony białą koronką i zielonymi jedwabnymi wstąż-

Ryc. 1. Fragment haftu wzorzystego na zasłonie z synagogi z Boskovic na Morawach z 1795 r., *Synagogical textiles...*, s. 32

kami oraz brązowa chusta z frędzlami. Zabytkowe świeckie ubiory żydowskie należą do rzadkości.

Wystawa, opatrzona niewielkim katalogiem, zasługuje na uwagę historyków włókiennictwa europejskiego.

I. Turnau
(Warszawa)

Ryc. 2. Czepek panny młodej z Brna z początku XIX w., *Synagogical textiles*, *The State Jewish Museum in Prague*, Prague 1984, s. 13